

Dünya Şiir Günü, "Yahya Kemal: Şiir ve Şarkı" Etkinliği ile Kutlandı

Naim Atabağsoy

UNESCO tarafından 2000 yılında alınan kararla 21 Mart olarak kabul edilen Dünya Şiir Günü tüm dünyada çeşitli etkinliklerle kutlanıyor. Geçtiğimiz yıl Mevlana'nın doğumunun 800. yılı dolayısıyla her yıl gerçekleştirdiği Dünya Şiir Günü etkinliğini Mevlana'ya ayıran Türk Edebiyatı Merkezi, ölümünün ellinci yılı anısına bu yıl programını büyük şair Yahya Kemal'e adadı.

ruh hâlini şiirde ustalıklı ele aldığını ve yeri geldiğinde "Şeytan diyor ki sarmalı, yüz kerre öpmeli" diyecek kadar da coşkuyula dolu olduğunu dile getirdi.

Yaptığı konuşmayla salondan büyük alkış alan Pala'nın ardından kürsüye eski Devlet Bakanı Dr. Yılmaz

Karakoyunlu davet edildi. Akademisyen ve yazar kimliğiyle de tanınan, *Salkım Hanım'ın Taneleri*, *Yorgun Mayıs Kısrakları* gibi romanlarının yanı sıra, birçok tiyatro eseri ve *O Hayal Aynasından*, *Rubailer* adlı şiir kitapları ile *Mevsimler Eskidi* *Biraz* adlı bir öykü kitabı bulunan, aynı zamanda TRT'nin repertuarına giren yüzden fazla beste yapmış olan Karakoyunlu, "Yahya Kemal'de Şiir ve Şarkı" başlıklı konuşmasını yaptı. Karakoyunlu konuşmasında, Yahya Kemal'in Türk şiir tarihindeki önemine değinip şiirlerinden örnekler vererek, şairin şiir anlayışında musiki bilgisinin derin olmasının yoğun tesiri olduğunu belirtti. Yahya Kemal'in içinde yaşadığı kültürün musikisine son derece vâkıf olmasının da önemine değinen Karakoyunlu, onun bu anlamda eşsiz bir şair olduğunun, hatta kendisinden sonraki bütün şiir hareketlerine etki etme başarısı gösterdiğinin altını çizdi.

Bilkent Üniversitesi Müzik ve Sahne Sanatları Fakültesi Bilkent Konser Salonu'nda gerçekleştirilen ve öğrenciler, öğretim üyeleri ile diğer davetli ve misafirlerin yoğun ilgi gösterdiği "Yahya Kemal: Şiir ve Şarkı" konulu etkinlikle, Türk şiirinde, şiir anlayışıyla, güçlü anlatımı ve Türkçeyi aruza uygulamada gösterdiği yetenekle önemli yer tutan Yahya Kemal Beyatlı anıldı. Daha önce etkinliğe katılacağı bildirilen Cumhurbaşkanı Abdullah Gül, programında son anda zorunlu bir değişiklik gerçekleşmesi nedeniyle gecede bulunamazken, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri Mustafa İsen ve Bilkent Üniversitesi rektörü Ali Doğramacı etkinlikte hazır bulunan isimler arasındaydı. Öte yandan, geçirdiği rahatsızlık nedeniyle geceye katılmayan Bilkent Üniversitesi Türk Edebiyatı Bölümü Başkanı Prof. Dr. Talat S.

Halman'ın Dünya Şiir Günü etkinliğinin gerçekleştirilmesinde önemli katkıları ve emeği bulunduğu konuşmacılar tarafından vurgulandı.

Bilkent Üniversitesi Türk Edebiyatı Bölümü doktora programı öğrencilerinden Yeliz Özyay'ın sunuculuğunu üstlendiği ve Prof. Dr. Ali Doğramacı'nın "hoş geldiniz" konuşması yaptığı etkinliğin açış konuşmasını yapmak üzere sahneye davet edilen Kültür ve

Turizm Bakanı Ertuğrul Günay, bakanlık olarak Yahya Kemal'in yaşamı ve eserleri anısına, yıl boyunca gerçekleştirmeyi düşündükleri etkinlikler ve çalışmalar hakkında bilgiler sundu. Günay bu çalışmaların, şair üzerine prestij kitaplar çıkarılması ve Yahya Kemal'in şiirlerinden yeni besteler yapılması gibi projeleri kapsadığını belirtti.

21 Mart'ın ayrıca Nevruz olarak kutlandığını belirten Günay, Nevruz'u "doğanın şiire uyması olarak" anladığını kaydetti. Ölümünün ellinci yılının, aynı zamanda şairi anma yılı ilan edildiğini belirten Günay, önümüzdeki yılın Yahya Kemal'in 125. doğum yıl dönümü olduğunu hatırlatarak, anma etkinliklerinin gelecek yıl da devam edeceğini müjdeledi. Günay ayrıca, Yahya Kemal'in Türk şiiri için farklı bir ses olduğunu belirterek, şairin aruz ve Türkçe arasında inanılmaz bir bağ kurduğunu dile getirdi.

Günay'ın ardından kürsüye gelen İstanbul Kültür Üniversitesi öğretim üyelerinden Prof. Dr. İskender Pala "Yahya Kemal Şiiri ve Aşk" başlıklı konuşmasını gerçekleştirdi. Dünya Şiir Günü etkinliği öncesinde üniversiteye gelerek divan şiiri üzerine öğrencilere iki günlük bir seminer veren, özellikle klasik şiirdeki aşk anlayışı konusunda tarihsel bir altyapıya sahip olmasıyla tanınan ve bu bağlamda yoğun divan edebiyatı çalışmalarının yanı sıra *Aşkname*, *Kırk Ambar* ve *Kitab-ı Aşk* gibi kitapları bulunan Prof. Dr. İskender Pala, Yahya Kemal'in aşk teması üzerinde yetkinlikle duran bir şair olduğunu vurguladı. Şiirlerden aldığı örneklerden de faydalanan Pala, Yahya Kemal'in, aşkın yarattığı her çeşit

Bu konuşmalardan sonra sahneye gelen değerli tiyatro sanatçılarımızdan Yıldız Kenter, Yahya Kemal'in şiirlerinden örnekler okudu. "Vuslat", "Erenköyü'nde Bahar" ve "İtrî" şiirlerinin okunmasından sonra sahneye şef Uğur Bayrak yönetimindeki Kültür ve Turizm Bakanlığı Klasik Türk Musikisi Korosu davet edildi. Koro, Yıldız Kenter ve Hilmi Yavuz'un birlikte okudukları Yahya Kemal'in şiirlerinden bestelenen bazı eserleri icra etti. Koronun seslendirdiği eserler şunlardı:

"Bir Başka Tepeden",
 "Vedâ Gazeli",
 "Kar Müsikileri",
 "Geçmiş Yaz",
 "Özleyen",
 "Rindlerin Akşamı",
 "Eski Musiki",
 "Endülüs'te Raks",
 "İstanbul'u Fetheden Yeniçeriye Gazel".

Ayrıca koro, şairin iki "Şarkı"sını da seslendirdi. İzleyicilerin büyük beğenisini kazanan bu bölümün sonunda koro ile birlikte Hilmi Yavuz ve Yıldız Kenter performanslarıyla büyük alkış topladılar.

İzleyenleri son derece etkileyen bu yılki Dünya Şiir Günü etkinliğinin, Türk Edebiyatı Merkezi tarafından şiirin ve şairin öneminin bir kez daha anlaşılmasına yapılan değerli bir katkı olarak önem taşıdığını; etkinliğin düzenlenmesinde gösterilen hassasiyet ve gördüğü ilgiyle, önümüzdeki dönemlerde yapılacak edebiyat ve sanat etkinlikleri açısından daha fazla ümit ve heyecan verici olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

<naim@bilkent.edu.tr>

Pasaj'ın Yeni Sayısı

Nefise Abalı

Edebiyat ve eleştiri dergisi *Pasaj*'ın 6. sayısı bu ay çıktı. Edebiyat eleştirisi konusundaki sınırlı alan içerisinde farklı birçok konu üzerinden akademik çizgideki tartışmalara yer veren *Pasaj*'ın bu sayıdaki dosya konusu "Edebiyat ve Kanon".

Dosyadaki ilk yazı edebî kanon kavramını irdeleyen Jale Parla'ya ait. Parla, T. S. Eliot, Harold Bloom ve Roland Barthes'ı, Marksist eleştirmenleri, Rus biçimcileri ve Alman alımlama estetikçilerini referans vererek bir Türk roman kanonu olup olmadığını sorgularken; dergideki diğer bir yazıda Oğuz Demiralp, kanon kavramını ve sözcüğün tarihsel kökenini açıklıyor. Gelenekle yenilik arasındaki diyalektik ilişkiye de değinen yazar, ulusal yazın oluşturma kaygıları bağlamında kanonu oluşturan eğilimleri ele alıyor.

Kanon konusunda çok önemli çalışmalara imza atan Harold Bloom bugüne kadar çevrilmemiş olan "The Dialectics of

Literary Tradition" ("Edebî Geleneğin Diyalektiği") başlıklı yazısı ile dergide yer alıyor. Bloom, Emerson'un diyalektik konusundaki fikirlerinden hareketle edebî geleneğin diyalektiğini açıklıyor.

Dosyadaki bir başka yazıda Laurent Mignon, edebiyat tarihi araştırmacılarının, akademisyenlerin ya da eleştirmenlerin Türk edebiyatı çalışmalarında gayrimüslim yazarlara değinmemiş olduklarına dikkat çekerek bu yaklaşımın neden-

lerini ortaya koyuyor. Kanon konusuna ilişkin bir yazı da kanon tartışmalarının çok kültürlülük yerine tek kültürlülük arayışları ile ortaya çıktığına işaret eden Pelin Başçı'nın "Yerli Edebiyat, Yurdun Edebiyatı; Herkes Onu Okumalı" başlıklı yazısı. Hasan Ünal Nalbantoğlu ise özellikle çeviri konusu üzerinde odaklanarak Heidegger yapıtlarının okunduğu bir okuma grubu deneyimini anlatıyor.

Georg M. Gugelberger'in yazısı da "Kanonu Özgürleştirmek: Üçüncü Dünya Edebiyatı Üzerine Görüşler" başlığıyla Türkçeye aktarılmış. Yazar, Batı kanonunun hegemonyasının etkilerini soruştururken aynı zamanda üçüncü dünya edebiyatı teriminin, bu ülkelerin edebiyatının çeşitliliğini nasıl sınırladığını gösteriyor. Seval Şahin ise yazısında Ahmet Hamdi Tanpınar'ın *Sahnenin Dışındakiler* romanındaki kahramanların sahne kavramı karşısındaki konumlarını farklı bir bakış açısıyla soruşturuyor.

Dosyada ayrıca Öykü Terzioğlu'nun, "Bir Zanbâğın Hikâyesi" ve *Le Roman de Violette*'de Cinsel Kimlik ve İlişkilerin Kurgulanışı", Ayşegül Utku Günaydın'ın, "Tanzimat Romanında Kamusal Alanın Görünümü", Aslı Uçar'ın, "*Araba Sevdası* ve *Felâtnun Bey ile Râkım Efendi* Romanlarında Mimetik Arzu" ve Seda Uyanık'ın, "Lukács'ın Gerçekçilik İdealizmi" adlı yazıları yer almaktadır. Gelecek sayısında "Postmodernizm ve Sonrası"nı ele alacak olan *Pasaj*, 8. sayının dosya konusunu ise "Milliyetçilik, Irkçılık ve Edebiyat" olarak belirlemiştir. Dergiyle ilgili daha ayrıntılı bilgi için <www.pasajedebiyat.com> adresine bakılabilir.

<nefise@bilkent.edu.tr>

Eleştiride Yeni Bir Mecra: Kritik

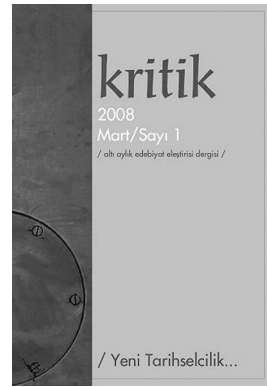
Sıla Akdeniz

Kritik, edebiyat ortamında giderek daralan eleştiri için dönüm noktası olma amacıyla 2008 yılının Mart ayında yayın hayatına başladı. Dergi ilk sayısında dosya konusu olarak "yeni tarihselcilik" yaklaşımını ele aldı.

Dosya, M. Fatih Uslu'nun "Greenblatt'ın Yeni Tarihselci Eleştirisi"ne odaklanan yazısı ile başlıyor. Bu yazıdan sonra, Greenblatt'ın kendi fikirlerini değerlendirdiği, okuru teorinin yanı sıra uygulama konusunda aydınlattığı yazısı yer alıyor. Fatih Altuğ da, Namık Kemal'in oyunlarında icra edilen öznellik ve Batılı imge anlayışını derinlemesine inceliyor. Selim Kuru, İshak Çelebi'nin *Üsküp Şehrengizi*'nden yola çıkarak Osmanlı şiirinde eşcinsellik meselesini tarihselleştirmeye çalışırken, Aslı Niyazioğlu ise "uzlet" kavramının 16. yüzyıl Osmanlı şiirinde nasıl farklı anlamlar taşıdığını tartışıyor.

Yeni tarihselcilik dosyasının ardından Yervant Baret

Manok'un, Venedik'te oynanan ilk Türkçe oyunları tanıtan yazısı yer alıyor ve yazıyla birlikte bilinen ilk Türkçe oyunlardan biri olan *Hırya Tellal Yev Mehmed Çelebi*, Türkiye'de ilk kez yayımlanıyor. Daha sonra Berat Açıl'ın "mahşer güneşi" mazmununu incelediği yazısı ile Veysel Öztürk'ün Abdülhak Hamit'i merkeze alan, modern şiirin oluşumunda bir dönüm noktası olarak dönüşümün ve öznelleşmenin tezahürlerine bakan yazısı geliyor. Olcay

Akyıldız da makale türüyle kurmacayı harmanladığı yazısıyla, Ahmet Mithat ile Karl May'ın, Türkiye ve Almanya'da nasıl alımlandığını gösteriyor.

Edebiyat tarihinde önemli yere sahip ama pek bilinmeyen eleştiri yazılarını da gündeme taşımak isteyen *Kritik*, Servet-i Fünun dönemi yazarı Mehmet Rauf'un "Tedkikat-ı Edebiyye: Hayat ve Kitaplar" başlıklı yazısına yer veriyor. Bu incelemenin çevrimyazısını yapan Çiğdem Kurt aynı zamanda metni değerlendiriyor. Deniz Aktan, Yakup Kadri'nin romanlarında Kemalist projenin üretmeye çalıştığı ideal öznellik açısından aylıklığın konumunu tartışırken, Ayşe Öykü İş, Ferit Edgü'nün bazı hikâyelerinde sunulan anlatıcı-karakterleri varoluşçu temalar ışığında derinlemesine inceliyor. Seher Özkök, kadınlığı ve Öteki'yi merkeze alarak Sevim Burak hikâyelerine yaklaşırken, Pelin Aslan da Hasan Ali Toptaş'ın *Uykuların Doğusu* romanında yer alan ötekilik izleklerini takip ediyor. Tanpınar ve Proust'un söylemsel akrabalığını çözümleyen Egemen Özbek'in yazısını, Ahmet Sait Akçay'ın, Mahir Öztepe'nin Dünya edebiyatındaki akrabalıklarına olan göndermelerini incelediği yazısı izliyor. Murat Umud İnan ise 1946 yıllarında başlayan gazelde bütünlük tartışmalarını ve bu tartışmanın dönüşümlerini gözler önüne seriyor.

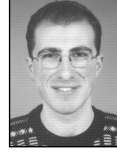
Öznel ölçütlere dayalı, popülist anlayıştan uzak duran yazılara yer vererek yayın hayatına atılan *Kritik*, hazırladığı dosyalar ve dosya dışı yazılarla eleştiri dünyasında dönüm noktası olacak gibi görünüyor. Dergiyle ilgili daha ayrıntılı bilgi için <www.kritikdergi.com> adresine bakılabilir.

<sila@bilkent.edu.tr>

Robert Dankoff ile Söyleşi

Ashlan Aksoy Sheridan - Uygur Aydemir

Bölümümüzde *Kutadgu Bilig* ve *Seyahatname* üzerine iki ders vermekte olan, Türkoloji alanının önemli ismi Robert Dankoff ile çalışmalarını hakkında görüştük.

üretmiş metinlerin sağlıklı transkripsiyonlarına ulaşmanın önemi ve sizin gibi bu alanda çalışan araştırmacıların harcadığı emeğin büyüklüğü ortada. Transkripsiyon çalışmaları sırasında *Seyahatname*'nin yazmalarıyla baş başa kaldığınızda ne gibi güçlüklerle karşılaştınız?

Ayrıca *Seyahatname*'yle ilgili çalışmalarınız hakkında biraz bilgi verebilir misiniz?

Türk edebiyatına ilginiz nasıl başladı? Bu edebiyat içerisinde erken dönem Türk İslam metinlerine ve Osmanlı edebiyatı üzerine çalışmayı uzmanlık alanı olarak seçmenizin arkasında yatan nedenler nelerdir?

New York'taki Columbia Üniversitesi'nden 1964 senesinde, 20 yaşındayken, mezun olmamın hemen ardından Barış Gönüllüleri'ne katılarak Türkiye'ye geldim. Sinop'ta bir ortaokulda İngilizce öğretmeye başladım. Türk diline duyduğum ilgi orada başladı. Bu ilgim sadece dil düzeyinde kalmadı. Türklerin kültürüne ve dinine de ilgi duymaya başladım. Bu yolla kendimi Arapça öğreniyor buldum. İngilizce öğrettiğim bir kursta sınıftakiler arasında orali bir imam vardı. Ben ona İngilizce öğretirken, o da bana Arapça öğretmeye başladı.

Daha sonra 1966 senesinde Türkiye'den ayrılarak üniversiteye döndüm. Harvard Üniversitesi'nde Türkoloji bölümünde doktora yapmaya başladım. Türkiye'deyken, Türk edebiyatına ve özellikle de o zaman çok az öğrenmiş olduğum Osmanlı şiiirlerine âşık olmuştum. Fuzulî'nin şu beytini ilk kez dinlediğim zamanı hatırlıyorum: (Burada vezne uyarak okuyor) "Beni cân-dan usandırdı cefâdan yâr usanmaz mı?".

Bu gazelin sesi, kelimeleri ve verdiği duygu harikaydı. Bu olayların etkisinde Osmanlı edebiyatı çalışmaya karar verdim; fakat danışmanımın beni erken Türk İslam eserlerine yönlendirmesiyle, öncelikle *Divan-ı Lugat'it-Türk*'ü ve *Kutadgu Bilig*'i çalıştım. Bu dönem yaptığım çalışmalarımın sonucu olarak 1980'li yılların başlarında her iki eserin de İngilizceye notlandırılmış çevirilerini yaptım. Bu iki büyük eser hakkındaki çalışmalarımı bitirdikten sonra artık önceki aşkıma dönebilir ve Osmanlı edebiyatına yoğunlaşabilirdim.

Doktora çalışmanızda *Divan-ı Lugat'it-Türk* üzerinde çalışmaya sizi yönelten nedir? Bu metnin hangi açılardan önemli olduğunu düşünüyorsunuz?

Divan-ı Lugat'it-Türk'ü bağlamı içinde değerlendirecek olursak önemi ortaya çıkar. İslam'ın ilk yıllarında Arapça dilini doğru bir şekilde ortaya koymak amacıyla Müslüman bilginler Cahiliye dönemi şiiirlerini ve Arap halkının kullandığı deyimleri topladılar. Bu, yazılı Arap edebiyatının Kuran'dan sonraki en önemli kaynağı oldu. Kaşgarlı Mahmud'un çabası tam da budur. Kaşgarlı, Arapların Türkçe öğrenmelerini kolaylaştırmak amacıyla yazdığı bu eserin, yazılı Türk edebiyatının başlangıcı olabileceğinin farkındaydı. Halkın sevdiği şiiirleri ve sık kullandığı atasözleri ve deyimleri toplama çabasını bu çerçeve içinde değerlendiriyorum. Kaşgarlı tüm lehçeleri bu büyük kitapta toplarken, Türkçenin Arapça ile boy ölçüşecek güce sahip olduğunu göstermek istiyordu. Böylece İslam edebiyatı içinde Türkçe bir edebiyat geleneği başlaması mümkün olabilecekti.

Edebiyat çalışmalarında özellikle matbaa öncesi dönemde

Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nin yazmalarını incelemeye başladığımda çok sorun olduğunu fark ettim: Filolojik sorunlar ve dil sorunları. Filolojik sorunlar derken şunu kastediyorum: Bu yazmalar yazarın kendi eliyle mi yazılmıştı, yoksa çekimlenmiş yazmalar mıydı? Bu yazmaların edisyonu nasıl yapılmalı sorusu da vardı. Ayrıca biliyorsunuz, bu yazmalar tamamlanmamıştır; içinde noktalanmamış pek çok bölüm bulunmaktadır. Filolojik sorunlar bunlardı. Dil sorunlarına gelince, yazmaları okumaya başlayınca karşıma pek çok arkaik, yabancı kelime çıktı. Bunların anlamlarını sözlüklerde bulamıyordum. Yazmaların dili üstüne çalışırken, Evliya Çelebi'nin kullandığı arkaik, yabancı ve bilinmeyen sözcükleri not etmeye başladım.

Bu arada *Evliya Çelebi*

Seyahatnamesi'nde bir bölüme odaklanmayı istedim ve çok eğlenceli bulduğumdan dolayı Bitlis bölümüne yöneldim. İçinde akrobatlarla ilgili ilginç bir kısmın bulunduğu bu bölümde Evliya, savaşlar ve entrikalarla dolu büyük maceralar yaşar. Bir de bu bölümde Melek Ahmed Paşa'nın çok önemli bir yeri vardır ve bunu gördüğümde

Melek Ahmed Paşa'yla ilgili hem önceki hem de sonraki bölümlere bakmam gerektiğini fark ettim. Böylece bu noktada *Seyahatname*'yi artık parça parça okuyamayacağımı, baştan sona okumam gerektiğini anladım. Nitekim bu baştan sona tek bir yazarın kaleminden çıkmış bir metindi ve bir yazarın elinden çıkmış her yapıtta olduğu gibi *Seyahatname*'nin de kendine özgü bir dili vardı, bu nedenle içinde geçen her sözcüğü okumam gerekiyordu. 1980'lerin ortasında *Seyahatname* yazmasını okumaya başladım ve okumayı tamamlamam üç yılımı aldı. Bu üç yıl içinde kendime gerçekleştirilecek çeşitli hedefler seçtim. Bunlardan biri, daha önce söylediğim gibi not etmeye başladığım, *Seyahatname*'de karşıma çıkan tüm yabancı ve bilinmeyen sözcükleri derlemek ve bunların metnin neresinde karşıma çıktığını kaydetmektir. Daha sonra bu sözcüklerin kökenini araştırmaya giriştim ve bunlar gerçekten çok büyük bir araştırma gerektirdi. Bu çalışmalarımın sonucundan dört ayrı kitap ve birçok makale çıktı.

***The Intimate Life of An Ottoman Statesman: Melek Ahmed Paşa (Bir Osmanlı Devlet Adamının Özel Hayatı: Melek Ahmed Paşa)*, bir devlet adamı olarak Melek Ahmed Paşa'nın özel hayatına odaklanarak *Seyahatname*'yi çok ilginç bir açıdan ele alıyor. Bu dönem eserleri üzerindeki çalışmalarınız esnasında bunun gibi kişisel hayatın izlerinin sürülebileceği başka metinlerle karşılaştınız mı?**

Seyahatname'nin bu bölümlerini benim için çekici kılan da Melek Ahmed Paşa'nın kişisel hayatının yansıtılması oldu. Gerçekten de sıra dışı bir durum bu, çünkü genel olarak İslam

edebiyatında kişisel hayat perdelenir, saklanır ve özel hayattan söz edilmez ya da ancak üstü kapalı olarak söz konusu edilir. Ancak *Seyahatname*'de özel hayatın doğrudan doğruya yansıtılmasıyla karşılaşırız. *Seyahatname*'yi son derece çekici bir metin yapan unsurlardan biri bu. Özellikle akrabası olan ve çok yakın ilişki içinde bulunduğu Melek Ahmed Paşa'yla ilgili olan bölümlerde, Evliya onun ruhsal durumu, umutları, korkuları, rüyaları ve karısıyla olan ilişkisini tümüyle gözler önüne serer. Oysa genel olarak Osmanlı edebiyatında bunlardan söz edilmez. Rüyalar üzerine bir edebiyat var elbet, ancak bu edebiyat gerçeklerden soyutlanmış bir tutum sergiler. Bu konuyla ilişkilendirilebilecek başka edebiyat türleri daha var. Örneğin cinsellikle ilgili konuları ele alan ve kendi içinde bir tür oluşturan pornografik metinler bulunuyor. Ancak bunlarda *Seyahatname*'de gördüğümüz türden bir kişisel ilgi ve ilişki göremeyiz. Bu nedenle *Seyahatname*'deki bu bölümler ilgimi çekti ve bunları bir araya getirip İngilizceye çevirmeyi istedim.

***An Ottoman Mentality: The World of Evliya Çelebi (Bir Osmanlı Zihniyeti: Evliya Çelebi'nin Dünyası)* başlıklı kitabınızdan hareketle, Evliya Çelebi'den yansıyan biçimiyle Osmanlı zihniyetini nasıl tanımlarsınız ve Evliya Çelebi'nin klasik Osmanlı zihniyetinden hangi yönlerden ayrıldığını söyleyebilirsiniz?**

"Zihniyet" sözcüğünü, Evliya Çelebi'nin dünyaya nasıl baktığını tek bir kelimeyle ifade edebilmek için kullandım. Onun yetiştiriliş biçimi, taşıdığı değerler ve eğitimi tarafından şekillendirilen dünya görüşünü ve yapmak istediklerini kastettim bu sözcükle. Bu anlamda bu sözcük oldukça serbest bir kullanımda. Kültürel çalışmalar alanında ifade ettiği anlamda kullanmadım.

Bu bağlamda şunu da söylemek isterim ki, *Seyahatname* kapsamlı ve çok önemli bir metin. Pek çok açıdan önemli: Türk ve Osmanlı edebiyatı çalışmaları, Balkan tarihi, genel olarak Yakın Doğu kültürel tarihi, vb. tüm alanlar için merkezî önemde bir metin. Böyle bir metne yönelik iki tür yaklaşım mümkün sanırım. Bunlardan biri, bu metne bir kaynak olarak yaklaşmak; diğeri ise bir metin olarak değerlendirmek. Pek çok kişinin araştırma projeleri var: Örneğin, Bektaşiler, Amasya, Karagöz ya da belki Bosna üzerine çalışıyorlar ve *Seyahatname*'ye çalıştıkları konu hakkında Evliya'nın ne söylediğine bakmak için başvuruyorlar. Bu metni bir kaynak olarak kullanıyorlar. Buna elbette itirazım yok. Benim yaklaşımım ise ikincisi: *Seyahatname*'yi her şeyden önce bir metin olarak görmek. Ona bir yazarın düşüncesinin yansımaları olarak bakmak. Shakespeare'i nasıl okuyorsam Evliya Çelebi'yi de öyle okuyorum. Diyelim *Romeo ve Juliet*'i 16. yüzyılda Verona ya da Londra'daki koşulları öğrenmek için okumuyorum. Bu, edebiyat. Evliya Çelebi'ye de aynı bakış açısıyla yaklaşıyorum. Bence *Seyahatname* bir metin, yazarın düşüncesinin yansımaları. *Seyahatname* metnine bir bütün olarak bakmak, incelemek ve metindeki dinamikleri anlamaya ve açıklamaya çalışmak gerek. *An Ottoman Mentality*'de bunu yapmaya çalıştım. Ama bu kitapta ele alınan bir Osmanlı zihniyeti.

Genel olarak Osmanlı zihniyeti değil. Bu kitapta incelemeye

çalıştığım, Evliya'nın kendi deneyimlerinden yola çıkarak ortaya koyduğu zihniyet ve bir Osmanlı insanı olarak kendini nasıl tanımladığı. Bu yüzden bu başlığın kitapta ortaya koymaya çalıştığım şey için iyi bir başlık olduğunu düşündüm.

***Seyahatname*'nin Yapı Kredi Yayınları'nca yapılan basımı üzerine çok yoğun emek harcadığınızı biliyoruz. Bu yapıtın eksiksiz, sağlıklı bir yayınının yapılmasının ardından *Seyahatname* çalışmalarının nasıl gelişmesini umuyorsunuz?**

Seyahatname'nin şimdiye kadar yapılan edisyonları pek çok hata içeriyor. Güvenilir bir metne sahip olmamak büyük bir sorun. Bu yüzden şu andaki tüm çabam iyi bir edisyonun ortaya konabilmesine yönelik. Üç cildin daha gözden geçirilmesi gerekiyor. Çünkü 2., 3. ve 4. ciltler henüz iyi durumda değil. Şu an 4. cilt üzerinde çalışıyoruz. Bu cildin yeni basımı yakında, belki bu yıl içinde hazır olacak. Aslında edisyon hazırlamak, üzerinde çalışılacak temelleri kurmak yalnızca. Edisyon hazırlamaktan çok daha ilginç çalışma konuları var. Ben böyle ilginç çalışmalardan birini *An Ottoman Mentality*'de yapmaya çalıştım. Edisyon ve sözlük hazırlama çalışmalarında bunca zaman harca-

mamayı ve asıl böyle çalışmalar yapabilmeyi çok istedim. Keşke başka birileri bu işleri daha önce yapmış olsaydı da ben onların çalışmalarından yararlınsaydım. Ancak öncelikle bu işlerin yapılması gerekiyor; çünkü bunlar yapılmadan yaptığınız çalışmalar sağlam temeller üzerine oturmaz. Ancak bu yalnızca bir başlangıç, *Seyahatname* üzerine sorulacak çok soru ve yapılacak çok çalışma var. Nuran Tezcan'ın hazırladığı, geçtiğimiz ay içinde

gerçekleşen sempozyumda da gördük ki, *Seyahatname*'ye farklı açılardan yaklaşmak mümkün. Umarım gelecekte çok daha ilginç çalışmalar gerçekleştirilecek ve edisyon çalışmalarıyla bunda benim de bir katkı olacak.

Amerika Birleşik Devletleri'nde Türk çalışmaları alanında hangi eksiklikler var?

Hemen her şey eksik. Kültürel çalışmalar, edebiyat... ABD'de Türk çalışmalarında en kapsamlı şekilde incelenmiş tek alan Osmanlı ve Cumhuriyet tarihidir. Benim anladığım anlamda Türkoloji, Türk edebiyatlarının ve dillerinin çalışılmasını kapsıyor. Bu anlamıyla bakacak olursak ABD'de çok az okulun Türkoloji bölümü var. Özellikle Almanya'da Türkoloji güçlü bir alan, Türkiye'de de gittikçe güçleneceğini ümit ediyorum.

Yakın geleceğe yönelik ne gibi planlarınız var?

Şimdilik sadece *Evliya Çelebi Seyahatnamesi*'nin kontrolünü bitirmek istiyorum. Bu yeterince zaman alacak zaten.

Günümüz Türk şairlerinden kimleri beğeniyorsunuz?

Çok fazla modern şiir okumuyorum. Orhan Veli gibi modern klasikleri elbette seviyorum ama bu alanı çok fazla bildiğimi söyleyemeyeceğim. Yine de Orhan Pamuk gibi çağdaş Türk edebiyatından da yazarlar okumaya çalışıyorum. Buraya geldikten sonra da İhsan Oktay Anar'ın *Susunlar* kitabına başladım. Onun kitabında Osmanlı edebiyatının yankılarını bulmak ilginç oluyor.

Teşekkür ederiz.

<sheridan@bilkent.edu.tr>

<uygara@bilkent.edu.tr>

Çağının Sıra Dışı Yazarı ve Eseri: Uluslararası Evliya Çelebi ve *Seyahatname* Sempozyumu

Oğuz Güven

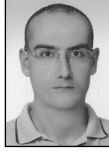
Bilkent Üniversitesi Türk Edebiyatı Merkezi, 3-4-5 Nisan 2008 tarihlerinde Türkiye'de ilk kez düzenlenen "Çağının Sıra Dışı Yazarı ve Eseri: Uluslararası Evliya Çelebi ve *Seyahatname* Sempozyumu"nu gerçekleştirdi. Yurt içinden ve ABD, Fransa, İngiltere, Kıbrıs, Azerbaycan, Almanya, Hollanda ve Avusturya'dan otuz dört uzmanın katıldığı bu sempozyum, sunulan bildiriler ve tartışmalarla verimli bir edebiyat etkinliği hâline geldi. Bilkent Üniversitesi öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Nuran Tezcan'ın yönetiminde ve Demet Güzelsoy-Chafra'nın koordinatörlüğünde gerçekleşen sempozyum, 3 Nisan sabahı, Bilkent Üniversitesi Mithat Çoruh Salonu'nda Yrd. Doç. Dr. Mehmet Kalpaklı'nın açış konuşmasıyla başladı. Kalpaklı'nın ardından Sempozyumun onursal üyeleri Prof. Dr. Halil İnalçık ve Prof. Dr. Metin And, *Seyahatname*'nin önemini vurgulayan konuşmalar yaptılar. Prof. Dr. Halil İnalçık, *Seyahatname*'yi anlayabilmek için Evliya Çelebi'nin kendisini tanımak gerektiğini belirterek onun özellikle musahip kişiliğinin üzerinde durdu. Prof. Dr. Metin And ise eserin Karagöz, kukla ve minyatür sanatlarıyla ilgili bilgi veren ilk kaynak olduğunu belirtti.

Sempozyumun ilk oturumuna geçilmeden önce

Seyahatname'nin güvenilir metin yayınının gerçekleşmesinde emeği geçen Dr. Yücel Dağlı, Seyit Ali Kahraman, Sabri Koz ve yayının bilimsel önderliğini yapan Prof. Dr. Robert Dankoff'a Yapı Kredi Yayınları Müdürü Raşit Çavaş tarafından plaket verildi. Yrd. Doç. Dr. Mehmet Kalpaklı ve Hilmi Yavuz'un başkanlığında sempozyumun açılış bildirileri Prof. Dr. Robert Dankoff, Prof. Dr. Pierre MacKay ve Dr. Yücel Dağlı tarafından sunuldu. Osmanlı-Türk dil ve edebiyatının ünlü uzmanı Dankoff, Türkçe olarak sunduğu "Ayıp Değil!" başlıklı bildirisinde, Evliya'nın "ayıp" sözcüğünü iki farklı biçimde kullandığını belirtti. Bu kullanım biçimlerinden ilkinde "ayıp" sözcüğünü Evliya'nın kendi ahlak ölçütlerine göre, ikinci durumda ise "ayıp" sözcüğünün eserde anlatılan bölgede yaşayan halkın değer yargılarına göre kullanıldığını belirtti. Dankoff, Evliya'nın bu bağlamda "ayıp değil" ifadesinden de örnekler vererek, okuyucunun uygunsuz bulabileceği durumlarla ilgili olarak açıklamada bulunduğuna değindi.

Bunu Washington Üniversitesi'nden Prof. Dr. Pierre MacKay'ın "Separating Truth and Fantasy in Evliya's Accounts of His Journeys: Some Examples From Book Eight" (Evliya Çelebi'nin Seyahat Anlatımlarında Gerçek ve Fanteziyi Ayırmak: Sekizinci Ciltten Bazı Örnekler) başlıklı İngilizce bildirisini izledi. MacKay, Evliya'nın eserlerinde kurmacanın ve gerçeğin iç içe bulunduğunu, onun yaptığı sanılan seyahatlerin tümünü gerçekleştirmeye yetecek kadar zamanının olmadığını açıkladı. MacKay, Evliya'nın eserinin dikkatle incelenmesi durumunda, gerçeği kurmacadan ayırmayı sağlayacak ipuçlarının yakalanabileceğini ve böyle çalışmaların *Seyahatname*'nin nasıl yaratıldığı konusunda önemli bilgiler sağlayacağını belirtti.

Marmara Üniversitesi öğretim üyesi Dr. Yücel Dağlı ise "Evliya Çelebi *Seyahatnamesi*'ndeki İstanbul Esnafı" başlıklı

bildirisini resimler eşliğinde sundu. Dağlı, *Seyahatname*'nin ilk cildinin bir seyahat anlatısı değil, İstanbul'u ve Osmanlı'yı anlatan bir kitap olduğunu ve bu özellikleriyle eserin diğer dokuz cildinden ayrıldığını belirtti. Dağlı, eserin bu ilk cildinde bine yakın İstanbul esnafının tanıtıldığını açıkladı ve birinci ciltte yer alan bilgileri aynı dönemde yazılan eserlerle karşılaştırdı.

Sempozyumun ikinci oturumuna Prof. Dr. Filiz Yenişehirlioğlu başkanlık yaptı. Yurtdışında olduğu için sempozyuma katılamayan Enis Batur'un açış konuşması, Türk Edebiyatı Bölümü doktora öğrencisi Barış Karacasu tarafından okundu. Oturumun ilk konuşmacısı İstanbul Üniversitesi'nden Prof. Dr. Feridun Emecen'di. Emecen, "Askerî Dönüşüm Çağında Evliya Çelebi ve Ateşli Silahlar" başlıklı bildirisini sundu. Bildiride, Osmanlılar'ın ateşli silah kullanımı ve buna bağlı savaş taktikleri bakımından Batı'nın gerisinde kalıp kalmadığı sorunu, *Seyahatname*'de verilen bilgiler ışığında ele alındı.

İstanbul Üniversitesi'nden Prof. Dr. Musa Duman "*Seyahatname*'deki Harekeli Yazılar Üzerine" başlıklı bildirisini 17. yüzyıl Türkiye Türkçesinin fonetik özelliklerinin belirlenmesine katkı sağlamak amacıyla hazırladığını belirtti. Eserin

Topkapı Sarayı Kütüphanesi Bağdat Köşkü nüshasının beşinci cildi üzerinde çalışan Duman, bu nüshanın düzenli biçimde harekeli olmadığını belirterek harekeli sözcükleri Türkçenin fonetiği açısından değerlendirdi.

Oturumun üçüncü konuşmacısı, "Evliya Çelebi'nin Batı Balkanlar Yolculuğu: Günümüze Kadar Yapılan Yayınlarla Eleştirel Bir Bakış" başlıklı bildirisini

Slobodan Ilic idi. Doğu Akdeniz Üniversitesi öğretim üyelerinden Doç. Dr. Slobodan Ilic, Evliya'nın eserinde, gezip gördüğü yerlerin şive özellikleriyle ilgili pek çok örnek verdiğini belirterek, onun Bosna ve Dalmaçya bölgelerinde verdiği sözcüklerin çevriyazıda nasıl yansıtılması gerektiği sorunları üzerinde durdu.

İkinci oturumun son konuşmacısı, "40 years with Evliya Çelebi" (Machiel Kiel'in Balkanlar'da Evliya Çelebi ile Geçen 40 Yılı) başlıklı bildirisini Prof. Dr. Machiel Kiel okudu. Kiel, Evliya ve eseriyle kurduğu özel ilişkiyi ayrıntılarıyla anlattı.

Günün üçüncü oturumu Prof. Dr. Özer Ergenç'in başkanlığında yürütüldü. Oturumun ilk bildirisini, Mehmet Tütüncü'nün "Kaybolan Kitabeler ve Güvenilir Bir Kaynak Olarak *Seyahatname*" başlıklı çalışması oldu. Sempozyuma Hollanda'dan katılan Tütüncü, *Seyahatname*'de adı geçen kitabelerin bütünüyle araştırılmadığını açıklayarak, Evliya'nın eserin son ciltlerinde kitabelere daha çok yer verdiğini belirtti, Evliya'nın iyi bir "hattat" ve "hakkak" olduğuna değinerek kendisinin kazıdığı kitabeler üzerinde durdu. Tütüncü, bildirisinin son bölümünde Karaman'da bir camide bulunan Evliya'ya ait duvar yazısını katılımcılara tanıttı. Böylece Evliya'ya ait yeni bir ize daha ulaşılmış oldu.

Oturumun ikinci konuşmacısı, "Evliya Çelebi'nin Gelibolu Üzerine Verdiği Bilgilerin Arşiv Belgeleri ile Karşılaştırılması" başlıklı bildirisini ile Trakya Üniversitesi öğretim üyelerinden Doç. Dr. İbrahim Sezgin'di. Sezgin, Evliya'nın eserinin şehir tarihleri

açısından önemine değinerek onun Gelibolu hakkında verdiği bilgileri resmî kayıtlar ve arşiv belgeleriyle karşılaştırmalı olarak değerlendirdi.

Oturumun üçüncü bildirisini, Hacettepe Üniversitesi'nden Yrd. Doç. Dr. Özge Öztekin'in "Evliya Çelebi'nin Antalya ve Çevresi İçin Yazdıklarını Kültür Tarihi Okumalarıyla Yeniden Yorumlamak" başlıklı bildirisini sundu. Öztekin, *Seyahatname*'nin kültür tarihi çalışmaları bakımından değerine değinerek, eserin belli bölümlerinden yola çıkarak çeşitli yerleşim birimleriyle ilgili özellikleri açıkladı.

Oturumun dördüncü konuşmacısı, "Evliya Çelebi *Seyahatnamesi*'nde Demirkapı Derbent" başlıklı bildirisini Azerbaycan'dan katılan Dr. Ferah Hüseynova'ydı. Dr. Hüseynova, *Seyahatname*'de yer alan bilgilerin Azerbaycan tarihiyle ilgili araştırmalar için önemli bir kaynak olduğunu belirterek, eserdeki Demirkapı Derbent'le ilgili betimlemelerin gerçekleştiğini vurguladı.

Bunu, Bamberg Otto-Friedrich Üniversitesi'nde doktora öğrencisi olan Mustafa Tupev'in, "17. Yüzyılda Evliya Çelebi'ye göre Ayıntap" başlıklı bildirisini izledi ve Tupev, 17. yüzyılda Ayıntap'ı (Gaziantep) iki kez ziyaret eden Evliya Çelebi'nin verdiği bilgileri aynı yüzyılda şehri ziyaret eden başka seyyahların verdiği bilgilerle karşılaştırdı.

Sempozyumun ilk günü, katılımcıların Gülsin Onay'ın Bilkent Üniversitesi kurucusu olan Prof. Dr. İhsan Doğramacı onuruna verdiği piyano resitaline konuk olmalarıyla sona erdi.

Sempozyumun ikinci günü başkanlığını Hacettepe Üniversitesi'nden Prof. Dr. Osman Horata'nın yaptığı dördüncü oturumla başladı. Oturumda ilk olarak Mine Mengi, "Evliya Çelebi *Seyahatnamesi*'nde Bir Üslup Özelliği Olarak Türler Arasılık" başlıklı bildirisini sundu. Çukurova Üniversitesi öğretim üyelerinden Prof. Dr. Mine Mengi, *Seyahatname*'nin tarih, şehir monografisi, biyografi, otobiyografi, tezkire, menakıpname ve letaifname gibi yazınsal türlerin iç içe girdiği türler arası bir metin olduğunu belirtti ve eserde yer alan 17. yüzyıl klasik Türk edebiyatı döneminin mensur türlerinden örnekler ve bu örneklerde görülen anlatım özellikleri üzerinde durdu.

İkinci konuşmacı, "Evliya Çelebi *Seyahatnamesi*'nde Söz, Düşünce ve Yazı Aktarımı" başlıklı bildirisini Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nden Yrd. Doç. Dr. Münteha Gül-Akmaz oldu. Gül-Akmaz, *Seyahatname*'nin farklı aktarım yapılarına yer vererek kendi dönemindeki monoton nesir dilinin dışına çıktığını belirtti.

Yapı Kredi Yayınları'nın ve *Seyahatname*'nin editörlüğünü yapan Sabri Koz ise "Evliya Çelebi *Seyahatnamesi*'nde Türk Halk Edebiyatı Üzerine Notlar" başlıklı bildirisini Evliya'nın birincil kaynaklardan derlediği halk edebiyatı türlerini cilt sırasına göre ve akraba metinlerle karşılaştırmalı olarak ele aldı.

Bundan sonra İstanbul Üniversitesi'nden Dr. Fatih Kemik, "Evliya Çelebi *Seyahatnamesi*'ndeki Halk Etimolojisi Örnekleri Üzerine" başlıklı bildirisini sundu. Kemik, *Seyahatname*'nin ilk üç cildi üzerinde yaptığı çalışmalardan yola çıkarak Evliya'nın halk etimolojisi mantığı üzerinde durdu ve eserin ilk üç cildinde yer alan halk etimolojisi örneklerini değerlendirdi.

Sempozyumun beşinci oturumuna Doç. Dr. Fatma Kutlar başkanlık yaptı. Oturumun ilk konuşmacısı, "Evliya Çelebi

Seyahatnamesi'nin Kaleme Alınış Serüveni" başlıklı bildirisini ile Başbakanlık Arşivi'nden Seyit Ali Kahraman oldu. Kahraman, Evliya'nın birinci ve ikinci ciltlerde aktardığı rüyalarından yola çıkarak *Seyahatname*'nin neden, nasıl ve nerede yazıldığı sorularına yanıt aradı.

Oturumun ikinci konuşmacısı Doç. Dr. Muhittin Eliaçık ve üçüncü konuşmacısı İstanbul Üniversitesi'nden Yrd. Doç. Dr. Fikret Sarıcaoğlu mazeretleri dolayısıyla sempozyuma katılmadılar. Onlar için ayrılmış olan sürede, sunulan bildiriler ve *Seyahatname*'nin bundan sonraki araştırma hedefleri üzerine dinleyicilerle katılımcılar arasında genel bir tartışma yapıldı. Bundan sonra oturumun son konuşmacısı olan P. Mary Işın söz alarak "Evliya Çelebi'nin Diliyle Resimlediği 17. Yüzyıl Yiyecek Manzaraları" başlıklı bildirisini sundu. Işın, Evliya'nın her kesimden insanın yeme içme alışkanlıklarıyla ilgili geniş bilgi sunduğunu belirterek *Seyahatname*'de, özellikle Kırım ve Avusturya mutfak kültürlerine dair önemli bilgilerin verildiğine ve Evliya'nın bunlara ilişkin değer yargılarına değindi. Eserin sofrada, yiyecek ticareti, pişirme teknikleri gibi çok çeşitli konular için eşsiz bir kaynak olduğunu açıkladı.

Bunu, Bilkent Üniversitesi Turizm ve Otel İşletmeciliği bölümlerinin Evliya Çelebi'nin beğeniyle söz ettiği yemeklerden hazırladığı bir menüden oluşan öğle yemeği izledi.

Sempozyumun altıncı oturumuna Doç. Dr. Suavi Aydın

başkanlık yaptı. Oturumun ilk konuşmacısı, "Evliya Çelebi *Seyahatnamesi*'nde Sihir ve Büyü" başlıklı bildirisini ile Prof. Dr. Jean-Louis Bacqué-Grammont oldu. Bacqué-Grammont, sanılanın aksine *Seyahatname*'de sihir ve büyüün çok az yer tuttuğunu belirtti ve örnekleri yorumladı.

Oturumda ikinci olarak Mainz Johannes Gutenberg Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Hendrik Boeschoten söz alarak "Evliya'nın Gerçeklik Perdesi" başlıklı

bildirisini sundu. Boeschoten, *Seyahatname*'deki ironiyi, Evliya'nın gerçekçilikten uzaklaşmasının bir nedeni olarak gösterdi ve eserdeki hikâyelerin gerçekliği konusundaki fikir ayrılıklarını farklı bakış açılarıyla ele aldı.

Oturumun üçüncü konuşmacısı, "*Seyahatname*'deki Yazıcıoğulları ile İlgili Bilgiler Üzerine" başlıklı bildirisini Ondokuz Mayıs Üniversitesi öğretim üyelerinden Prof. Dr. Mehmet Aydın'dı. Evliya'nın eserinin dördüncü ve beşinci ciltlerinde yer verdiği Yazıcıoğlu Mehmed Efendi ve Yazıcıoğlu Ahmed Bican'ın metinleri ile *Seyahatname* arasındaki ilişkileri yorumladı.

Oturumda son olarak, "Evliya Çelebi'de Çeşitli Hastalıklara İlişkin Gözlemler" başlıklı bildirisini sunmak üzere Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nden Prof. Dr. Zafer Önler söz aldı. Önler, Evliya'nın çeşitli hastalıklara ilişkin gözlemlerine değinerek, özellikle eserin yedinci cildinde anlatılan bir ameliyatla ilgili bilgileri dönemin diğer tıp kitaplarıyla karşılaştırmalı olarak ele aldı.

İkinci günün son oturumuna Bilkent Üniversitesi öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Laurent Mignon başkanlık yaptı. Oturumun ilk konuşmacısı, "Arap Harfleriyle Yazılmış Almanca Dinî ve Din Dışı Metinlerin Evliya Çelebi'nin Almanca Metin Örnekleriyle Karşılaştırılması" başlıklı bildirisini Prof. Dr. Claudia Römer oldu. Sempozyuma Viyana Üniversitesi'nden katılan

Römer, öncelikle Avusturya Ulusal Kütüphanesi'nde bulunan ve Arap harfleriyle yazılmış olan bir el yazmasına dayanarak oradaki Almanca kullanımıyla, Evliya'nın eserinde yer alan Almanca konuşma dili örnekleri arasındaki paralellığı karşılaştırmalı olarak inceledi.

Bunu, yine Viyana Üniversitesi'nden Prof. Dr. Gisela Prochazka-Eisl'in, "Evliya Çelebi ve Kudüs'ün Azizleri" başlıklı bildirisi izledi. Prochazka-Eisl, *Seyahatname*'nin dokuzuncu cildinde hac konusunun öne çıktığına değinerek, Evliya'nın Kudüs ve şehirdeki kutsal mekânlar ile ilgili verdiği bilgileri kaynaklarla karşılaştırdı ve Evliya'nın kimi zaman kendi yazdıklarıyla tutarlı olmak uğruna gerçeklere uymayan bilgiler verdiğiğine değindi. Bu, Evliya'nın eserindeki tutarlılığın değerlendirilmesine yeni bir bakış açısı getirdi.

Oturumda üçüncü olarak "Evliya Çelebi'nin Hac Ziyareti ve *Seyahatnamesi*'nin Hac Bölümüne Kaynaklık Etmesi Bakımından Menazilü'l-Hacc ve Menasikü'l-Hacc Kitapları" başlıklı bildirisini sunmak üzere Yrd. Doç. Dr. Nurettin Gemici söz aldı. İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğretim üyesi Nurettin Gemici, hac ibadeti ve hac adabı ile ilgili kitaplarla *Seyahatname* arasındaki benzerlikleri ele aldı.

Oturumun son konuşmacısı, "Evliya Çelebi Müzik Değişiminin Neresinde?" başlıklı bildirisiyle Ersu Pekin oldu. Müzik araştırmaları ile tanınan Pekin, 17. yüzyılda özellikle çalgılar bakımından müziğin bir değişim geçirdiğini belirtti. Pekin, Evliya'nın verdiği bilgileri kendinden önceki ve sonraki kaynaklarla birlikte değerlendirdi. O döneme ilişkin müzik aletleri ve makamlardan zengin bir görsel ve sessel malzemeyi tanıtarak, aynı zamanda bir 17. yüzyıl müzik dinletisi sunmuş oldu.

Sempozyumun üçüncü günündeki sekizinci oturuma Prof. Dr. Nurettin Demir başkanlık yaptı. İlk olarak, Edinburgh Üniversitesi öğretim üyesi Dr. Caroline Finkel söz alarak "Evliya Çelebi'nin Nal İzlerinde: Sayfadan Patıkaya" başlıklı bildirisini sundu. 2007 yılında Evliya'nın izlediği rotada arabayla seyahat eden Finkel, akademisyenlerle birlikte Türkiye'nin doğusuna ve güneydoğusuna atlarla yolculuk yaparak Evliya'nın izlediği rotayı ayrıntılarıyla tanıtmayı amaçladıklarını belirtti.

Daha sonra "Evliya Çelebi'de Yunan-Roma Dünyası" başlıklı bildirisini sunmak üzere Doç. Dr. Tansu Açık söz aldı. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi öğretim üyesi Açık, Osmanlı dünyasının Yunan-Roma dünyası ile ilişkilerini konu alan eserlerin azlığına değindi ve *Seyahatname*'de yer alan Yunan-Roma dünyasına ilişkin verileri değerlendirdi.

Bundan sonraki konuşmacı "Evliya Çelebi'de Moğollara Dair" başlıklı bildirisiyle Prof. Dr. Claus Schönig idi. Berlin Freie Üniversitesi öğretim üyesi Schönig, Evliya'nın ve çağdaşlarının eserlerinde yer alan Moğolca sözcükler üzerinde durdu, eski Osmanlıca'da Moğolca sözcüklerin geniş yer tuttuğunu, bu sözcüklerin zaman içinde azaldığını belirterek bu durumun nedenlerine değindi.

Bunun ardından Konya Selçuk Üniversitesi'nden Prof. Dr. Mehmet Aydın, Evliya'nın verdiği bilgilere dayanarak İstanbul'daki gayrimüslimlerin toplumsal yerini ve ilişkilerini gösteren bildirisini sundu.

Seyahatname'nin çok yönlülüğüne ışık tutan bu sunuşlardan sonra eserin bir edebiyat eseri olarak özelliklerini ve edebiyat

tarihindeki yerini öne çıkaran bildirilerin sunulduğu son oturum izledi. Bu oturuma Yrd. Doç. Dr. Oktay Özel başkanlık yaptı. Bilkent Üniversitesi Türk Edebiyatı Bölümü doktora öğrencileri ve aynı bölümde öğretim üyesi olan Yrd. Doç. Dr. Nuran Tezcan bildirisini sundular. İlk sunuşu yapan Arzu Ereklî "*Seyahatname*'de 'Öteki'ne Bakış" başlıklı bildirisiyle yedinci ciltten yola çıkarak Evliya'nın gezdiği ülkeleri ve gördüğü insanları nasıl alımladığı sorunu üzerinde durdu. Batı ve Doğu'nun birbirleri için ürettikleri klişelere değinerek, Evliya'nın metninde de bu klişelere bağlı yargıların görüldüğünü açıkladı. Bunun yanı sıra, Evliya'nın Batı'ya nesnel olarak yaklaşmayı başardığını ve bu nesnel yaklaşım içinde Osmanlı'yı eleştirebildiğini belirtti. Bundan sonra katılımcılar bildirisini zamandizinsel bir sıra izleyerek sunuş yaptılar ve önce Yrd. Doç. Dr. Nuran Tezcan, "17. Yüzyıl Osmanlı Türk Edebiyatı ve *Seyahatname*" başlıklı bildirisini sundu. *Seyahatname*'nin Osmanlı-Türk edebiyatındaki yerini belirlemeye yönelik sorulardan yola çıkan Tezcan, Evliya'nın eserinin birçok özelliğiyle sıra dışı olduğunu belirtti. Bildirisinde, bir seyahat tutkunu olan Evliya'nın yazarlık gücünün ardındaki belirleyici unsurlardan söz etti ve *Seyahatname*'nin kaleme alındığı dönemde şairlerin aynı zamanda yazar olduğu gerçeğini vurguladı. Bu bağlamda *Seyahatname*'nin Osmanlı edebiyatı içindeki ayrıcalığını belirterek *Seyahatname*'nin Osmanlı Türk edebiyatında yazarla şairin birbirinden ayrıldığı ilk eser olduğunu dile getirdi. Günil

Özlem Ayaydın Cebe ise "Bir Anlatım Ustası Seyyahla Asırlar Arası Seyahat" başlıklı bildirisinde ilk olarak Çelebi'nin anlatısının kurgusal boyutlarına değinerek *Seyahatname*'nin bir yazımsal anlatı olarak değerlendirilebileceğini belirtti ve kendi döneminin diğer yazarları ile 19. yüzyıl yazarları arasındaki konuma dikkati çekti.

Sempozyumun son konuşmasını Alphan Akgül yaptı ve "Evliya Çelebi'nin Üslubunun Günümüz Yazarlarından İhsan

Oktay Anar'ın Romanlarında Yeniden Üretimi" başlıklı bildirisinde, Anar'ın Evliya'nın metinlerinden tüketici değil, yaratıcı bir tarzda yararlandığını ifade etti. Akgül, Anar'ın çeşitli romanlarında Evliya'nın bazı tasvir ve hikâyelerini yeniden yazdığını, onun dil oyunlarını taklit ettiğini açıkladı. Anar'ın *Seyahatname*'de gerçekliğin aktarılmasına ilişkin tezine değinen Akgül, bu tezin *Seyahatname*'nin alımlanış biçimini kökünden değiştirebileceğini belirtti. Dokuzuncu oturumun sonunda Prof. Dr. Bacqué-Grammont söz alarak Evliya Çelebi ve *Seyahatname* sempozyumunu ilk kez 2001 yılında Kıbrıs'ta yine Nuran Tezcan'ın düzenlediğini belirterek üçüncüsünü de onun düzenlemesini önerdi. Bunu, Nuran Tezcan'ın katılımcılara ve sempozyumun gerçekleşmesinde emeği geçenlere teşekkürlerini sunduğu kapanış konuşması izledi. Sempozyum *Seyahatname*'de verilen bilgilerin izinde yapılan Beypazarı gezisiyle sona erdi. Üç gün süren sempozyum, tüm katılımcılar ve izleyenler için unutulmaz bir edebiyat etkinliği ve bilim şöleni oldu. Bilkent Üniversitesi ve TÜBİTAK tarafından desteklenen sempozyum, televizyon programı, gazete, dergi ve internette yer alan haberlerle geniş yankı uyandırdı.

Can Bahadır Yüce'nin *Unuttum Dünyası* Üzerine

Hazel Melek Akdik

Can Bahadır Yüce'nin üçüncü şiir kitabı olan *Unuttum Dünya*, 2008'in Mart ayında okurla buluştu. Yüce'nin, *Unuttum Dünya*'dan önce yayımlanmış iki şiir kitabı bulunuyor: *Yaslı Mızıka* (2000) ve *Uzaktan Beyaz* (2003). Ayrıca, Hilmi Yavuz'la yaptığı nehir söyleşi de, *Şiirim Gibi Yaşadım* adıyla kitap olarak yayımlanmıştı.

Unuttum Dünya'da yalnızlık, ayrılık, aşk ve kırgınlık gibi temaların yanı sıra geçmişe özlem duygusu, çocuklukta yaşanan düşsel ve sıcaklık ön plana çıkıyor. Kitabın adında bir unutmusluk hâli ifade ediliyor olsa da, adın ilk çağrışımıyla şiirlerin anlam olarak tezat oluşturdukları söylenebilir. Özellikle bu şiirlerde geçmiş çocukluk günlerinden kalan hatıralardan kesitlere yer verildiği düşünüldüğünde, kitabın adını tersten okumak veya ikili bir anlam içinde yorumlamak mümkün. Kitaptaki son şiirin "unutmayı öğrendim / bazı yazlar avutur / sizdendi ne kaldıysa efendim" dizeleri de bu ikili okumayı doğrular nitelikte.

Unuttum Dünya, bölümlere ayrılarak düzenlenmiş ve her bölüm içerdiği şiirlerle uyumlu olacak şekilde başlıklandırılmış.

Kitabın ilk bölümü "Dört Çocuk"taki şiirlerde, geçmişten kalan kırgınlıklar ve çocukluk anıları konu ediliyor. Şiirlerde öne çıkan bu hatırlama deneyimlerinde çocukluk döneminden kalma yaşantı izlerinin, şimdinin hâletiruhiyesinde ağır basan yalnızlık duygusuyla kesiştiği noktalarda lirik bir canlılığa büründüğü görülüyor. "Suskun serenlerin zamanı/ ve kuşların geçmediği rıhtım / bitti... çardak ve rüya- / kalbimi o çocuğa bıraktım"

gibi dizelerde bu eski zamanın puslu manzarasından sevgi ve ayrılığın hâlleri, yalnızlığın olgunlaştırdığı bir bilinçle şiirsellik kazanıyor. Nitekim "Dört Yalnızlık" başlıklı bölümdeki şiirlerde giderek içe dönüş ve hakikati olduğu gibi kabullenerek sürekli bir iç yolculuk hâlinde olma söz konusu. Bu yolculukta hatıralarla birlikte, şiir, müzik ve sinema da soluklanılan duraklar olarak Yüce'nin şiirlerinde gönderme yaptığı kavramlar. "Durdu Necatigil'in sarkacı", "He shoot me down bang bang" gibi dizelerde bu durum açıkça anlaşılıyor. Yüce, biyografik göndermeleri, edebî ve sanatsal birikimiyle birleştirerek şiirini zenginleştiriyor. Bununla ilgili olarak kitabın son sayfasında alfabetik sırayla verilmiş kitap, film ve şarkı isimleri Yüce'nin şiirlerinde örtük veya açık olarak atıfta bulunduğu, şiirini oluştururken etkilendiği noktaları yorumlamak açısından yol gösterici oluyor.

Unuttum Dünya'daki şiirlerinde Yüce'nin, Behçet Necatigil, Yahya Kemal, Oktay Rifat gibi usta şairlerden etkilendiği, şiir dilini kurarken geleneğimizdeki birikimi değerlendirdiği görülüyor. Şiirlerinin alımlanmasında geleneğin etkisini salt metinsel göndermelerden hareketle anlamlandırmak yeterli olmayacaktır. Bu nedenle Yüce'nin şiiri, dilsel yapısı ve imgelem gücü bakımından şiir zevki ve birikimine sahip, edebî geleneği tanıyan etkin okura hitap ediyor.

<hazel@bilkent.edu.tr>

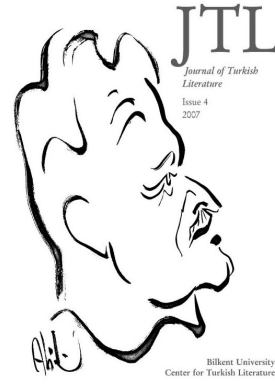
JTL'in Dördüncü Sayısı Çıktı

Bilkent Üniversitesi Türk Edebiyatı Merkezi'nin dört yıldır yayımlamakta olduğu ve Türk edebiyatı hakkındaki ilk ve tek İngilizce bilimsel dergi olan *Journal of Turkish Literature*'ın yeni sayısı çıktı. Dosya konusunu Nâzım Hikmet olarak belirleyen dergide, şairin şimdiye kadar bilinmeyen birkaç mektubu ve kartpostal mesajının yanı sıra, şiirlerinin ilk çevirmeni olan Nermin Menemencioğlu'nun ve Ahmet Emin Yalman'ın mektupları ilk kez yayımlanmaktadır.

Dosya, Nermin Menemencioğlu'nun oğlu Osman Streater'ın "Dünya İlk Kez Nâzım Hikmet Adını Nasıl Duydu?" başlıklı giriş yazısıyla başlamaktadır. Yazıda, Nermin Menemencioğlu Streater'ın 1932 yılında, ABD'nin önde gelen edebiyat dergilerinden *The Bookman*'da yayımlanan "Yeni Türkiye'den Bir Şair" başlıklı yazısının Nâzım Hikmet'i uluslararası edebiyat camiasına tanıtmadaki önemli rolü anlatılmaktadır. Bu yazının ardından Nermin Menemencioğlu'nun söz konusu yazısının orijinaline yer verilmektedir. Menemencioğlu yazısında, Nâzım Hikmet'in kişisel ve edebî yaşamlarının iç içe geçtiğini vurgulayarak, şairin yaşamına damgasını vuran olayları, şiirindeki

dönüşüm ve kırılmalarla bir arada ele almakta ve İngilizceye tercüme ettiği şiirlerden örnekler sunmaktadır.

Dosyada ayrıca Nâzım'ın önce Hindistan'da, sonra ABD'de yayımlanan ilk çeviri kitaplarının Samuel Sillen ve David Cohen tarafından yazılmış ön sözleri ile Nâzım'ı İngilizceye ilk çevirenlerden Nilüfer Mizanoğlu Reddy'nin hazırladığı yeni bir yazı yer almaktadır. Reddy yazısında, şairin *Poems by Nâzım Hikmet* (Nâzım Hikmet'ten Şiirler)

adıyla 1954 yılında ABD'de yayımlanan kitaptaki şiirlerinin tercüme ve yayımlanma süreçleri üzerinde durmaktadır.

Dosya konusu dışında Prof. Christine Woodhead, "Osmanlı Mektup Sanatı" başlıklı yazısında modern araştırmacılar tarafından yeterince değerlendirilememiş bir alana eğilerek, 1600-1630 döneminin önde gelen mektup yazarlarından bir grubun çalışmalarını incelemektedir. Dr. Barry Tharaud ise Yaşar Kemal'in *İnce Memed* romanının ikinci cildi üzerine odaklandığı yazısında, ilk cilde göre eleştirmenlerden daha az ilgi gördüğünü öne sürdüğü ikinci cildin, aslında ilkinden çok daha başarılı olduğunu ve varoluşsal sorunlara daha çok eğildiğini belirterek, 20. yüzyıl dünya edebiyatının en büyük romanlarından biri sayılması gerektiğini dile getirmektedir.

Dergide yer alan son inceleme yazısı Melih Cevdet Anday'ın *İsa'nın Güncesi* romanını hegemonik erkeklik kavramı tartışması bağlamında ele alan Çimen Günay-Erkol'a ait. Yazı, Günay-Erkol'un doktora tez çalışmasının bir bölümünden oluşmaktadır. Günay-Erkol'un tezi, "12 Mart romanları"nda yazarların erk biçimlerinin temsilinde, erkeklik söylemlerine yöneldiklerini göstermeyi amaçlamaktadır.

Journal of Turkish Literature, Türkiye'de, Bilkent Üniversitesi Türk Edebiyatı Merkezi'nden satın alınabilir.

<temerkez@bilkent.edu.tr>

Türk Edebiyatı Merkezi Üyelerinin 2007 Yılı Yayın ve Etkinlikleri

Talat S. HALMAN

Kitaplar:

- Rapture and Revolution: Essays on Turkish Literature*. Syracuse, New York, Syracuse University Press, 2007.
- Mevlana Celaleddin Rumi: 99 Poems, 99 Paintings*. Haz. Talat S. Halman and Ergin İnan. İstanbul: İstanbul Foundation for Culture and Arts, 2007.
- Mevlana Celaleddin Rumi: 99 Şiir, 99 Resim*. Haz. Talat S. Halman ve Ergin İnan. İstanbul: İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı, 2007.

Makaleler:

- "Yunus-u Biçare". *Edebiyat ve Dil Yazıları*.
Mustafa İsen'e Armağan. Haz. Ayşenur Külahlıoğlu İslam ve Süer Eker. Ankara: Grafiker Yayınları, 2007: 279-82.
- "Allah Dieu, Gökler Cieux...". *Frankofoni* 19 (2007): 63-73.
- "Dünya Başkenti İstanbul". *İstanbul'un Ruhü*, 2007. 157-163.
- "Kürtçe Şiirin Yaşantısı". *Kürt Şiiri Antolojisi* 1. Haz. Selim Temo. İstanbul: 2007. xxvii-xxxı.

Konferanslar:

- Halman, Talat S. ve Yıldız Kenter. "Aşkın Coşkusu". İstanbul Koç Lisesi (23 Ocak 2007). Stuttgart (10 Şubat 2007). İslamabad (16 Ocak 2007). Frankfurt (16 Mart 2007). Indianapolis (12 Kasım 2007). Varşova (23 Kasım 2007). Ankara (25 Kasım 2007). İstanbul (16 Aralık 2007).
- "Türk'ün Aşkı: Türk Aşk Şiirleri". İzmir Ekonomi Üniversitesi (20 Şubat 2007).
- Halman, Talat S. ve Ayten Gökçer. "Çağlar Boyunca Türk Sanatları". Manisa: Celal Bayar Üniversitesi (5 Mart 2007).
- "Rumi: Visionary of Humanistic Mysticism". Washington: Library of Congress (14 Mart 2007). Smithsonian Institution (15 Mart 2007). New York: United Nations (26 Haziran 2007). İstanbul (9 Temmuz 2007).
- Halman, Talat S. ve Yıldız Kenter. "Turkish Shakespeare". Ankara: Hacettepe Üniversitesi (17 Nisan 2007). İstanbul: Bahçeşehir Üniversitesi (27 Nisan 2007).
- "Tulips and the Tulip Age". Ankara: Bilkent Üniversitesi (24 Nisan 2007).
- "Mevlana Dünyası". 2007 UNESCO Mevlana Yılında: Uluslararası VII. Dil, Yazım, Değişim Sempozyumu. Konya: Selçuk Üniversitesi (2 Mayıs 2007).
- "Türk Edebiyatından Çeviriler Nasıl Alımlanıyor?". Çevirmenleri ve Yayıncılarıyla Türk Edebiyatı I. Uluslararası Sempozyumu. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi (2 Haziran 2007).
- "The Whirling Ritual: Introduction of the Whirling Dervishes". New York: United Nations (26 Haziran 2007).
- Halman, Talat S. ve Yıldız Kenter. "Turkish Arts Through The Ages". İstanbul (8 Temmuz 2007).
- "Turkish Aesthetics". Turkish Aesthetics / Aesthetics in Turkey Symposium. Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi (11 Temmuz 2007).
- "Universality of Mawlana in the 21st Century". UNESCO Program on the 800th Birth Anniversary of Mawlana Jalal-ud-din Balkhi-Rumi. Paris (6 Eylül 2007).

- "Gelenekten Geleceğim Cennetine". Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Açılış Töreni. Burdur (26 Eylül 2007).
- Ankara Üniversitesi açılış dersi. Ankara Üniversitesi DTCE Farabi Salonu. (24 Eylül 2007).
- "Bilim Cenneti Yaratmak". Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi açılış dersi. (8 Ekim 2007).
- I. Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Sempozyumu Açılış Konuşması. Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi (23 Ekim 2007).
- "Mevlana". Doğumunun 800. Yılında Mevlana. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi ve TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi (25 Ekim 2007).
- "Yunus Emre: Beyond Rumi-Turkish Mediaeval Humanist Mystic Poet". Chicago Üniversitesi (9 Kasım 2007).
- Halman, Talat S. ve Defne Halman. "Turkish Arts Through The Ages". Fourth International Southeastern European Turkology Symposium. Zagreb (3 Aralık 2007).
- Halman, Talat S. ve Yıldız Kenter. "Mevlana". İstanbul: Koç Üniversitesi (13 Aralık 2007). Cemal Reşit Rey Konser Salonu (16 Aralık 2007).
- *Talat S. Halman'ın 2007 yılı içerisinde *Cumhuriyet* gazetesinde kırk kadar köşe yazısı yayımlanmıştır. Ayrıca Halman, TRT, CNBC ve NTV kanallarında yayınlanan çeşitli programlara konuşmacı olarak katılmıştır.

Kudret EMİROĞLU

Söyleşiler:

- "Ankara Kalesi'nin Tarihi". Ankara Kalesi Derneği Etkinliği (16 Haziran 2007).
- "Kültür, Medeniyet, Küreselleşme". 7. Kaş Kitap Şenliği (22- 29 Ekim 2007).
- "Trabzon'da Tarih ve Kültür". Trabzon Şenliği (2007).

Çeviri:

- Renkler, Boya Kutusunda Yolculuklar*. Ankara: Dost Kitabevi Yayınları, 2007.

Mehmet KALPAKLI

Makaleler:

- "Osmanlı Edebiyatı ve Kuramsal Yaklaşımlar Üzerine". *Kitaplık* 107 (Temmuz 2007).

Söyleşi:

- "Sıradışı Bir Aydın: Halide Edib Adıvar". 26. İstanbul TÜYAP Kitap Fuarı (29 Ekim 2007).

Konferanslar, Bildiriler:

- "Social Networking During the 'Age of Beloveds': Parties, Poetry, and Patronage". Harvard Üniversitesi (14 Mart 2007).
- "Problems in Studying History of Ottoman-Turkish Literature". Harvard Üniversitesi (16 Mart 2007).

Laurent MIGNON

Edebiyat Araştırmaları:

- "Türkçe Şiirde Siyahiliğin İzleri". *Frankofoni* 19 (2007): 201-17.

- "Ayak, Ayât, Hayat: Yehuda Amihay, Nizâr Kabbânî ve Enis Behiç Koryürek'in Şiirinde Fetişizmin Siyaseti". XIII. *Uluslararası Kibatek Konferansı Kitabı*. Adana: Nobel Kitabevi, 2007. 223-29.
- "Tanzimat Sonrası Edebiyatı Yeniden Düşünmek". *Turnalar* 25 (Ocak-Mart 2007): 30-33.
- "Turquie: Le laïcisme au service du statuquo". *Woxx*. (4 Mayıs 2007): 7.
- "Tanpınar Kadar Yenilikçi Olmak". *Varlık* 1197 (Haziran 2007): 24-25.
- "Kayıp Orak: Mindia'nın tragedyası". *Pirosmani* 1 (Yaz 2007): 17-19.
- "Michel Lucius et les Tchétchènes". *Lëtzebuenger Land* (13 Temmuz 2007).
- "Néo-crétionnisme : L'Europe sombre, sombre Europe". *Woxx* (24 Ağustos 2007): 5.
- "Kayıp Orak : Bebekler, Menekşeler ve Babil Kulesi". *Pirosmani* 2 (Sonbahar 2007): 17-19.
- "Warren'dan Kurtulmak ". *Birgün* (16 Ekim 2007): 8.
- "Kayıp Orak: Zaman ve Mekanın Ötesinde Sayat Nova Olmak". *Pirosmani* 3 (Kış 2007): 20-22.

Kitap Eleştirileri:

- "Landru à Istanbul". *Lëtzebuenger Land* (2 Şubat 2007): 14.
- "Jimmy le téméraire". *Lëtzebuenger Land* (9 Mart 2007): 16.
- "Théologie de la libération ou libération de la théologie?". *Zeitung vum Lëtzebuenger Vollék* (30 Haziran 2007): 10.
- "Un récit de la redécouverte". *Zeitung vum Lëtzebuenger Vollék* (13 Temmuz 2007)

Konferanslar ve Bildiriler:

- "Ton sang est noir et chaud": Vers africanisés et Afrique versifiée dans la poésie turque moderne". Points de contact entre les cultures hérités du fait colonial. Toulon:Université du Sud Toulon-Var (21-23 Mart 2007).
- "Istanbul Disorientated: From the 'National Poet to the Unnational' Novelist." A Symposium: Orhan Pamuk. İstanbul: Kadir Has Üniversitesi(11 Mayıs 2007).
- "L'orientalisme revisité". L'identité européenne et les défis du dialogue interculturel. Istituto Jacques Maritain (Roma), Istituto Italiano di Cultura Lussemburgo, Institut Pierre Werner (Lüksemburg). Lüksemburg: (21-22 Eylül 2007).

Nuran TEZCAN

Makaleler:

- "Medine'deki Gûy u Çevgân Yazmaları". *Journal of Turkish Studies* 31 (2007) 277-83.
- "Evliya Çelebi'nin Belgesel İzi Papinta Kâğız". *Toplumsal Tarih* 161 (2007) 31-35.
- "Seyahatname'den Bir Hediye: Kaya Sultan Yağlığı". *Kültür Tarihimizde Çeyiz*. Ed. Emine Gürsoy Naskali ve Aylin Koç. İstanbul: Picus Yayınları, 2007. 277-86.

Bildiriler:

- "Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nin Yazınsal Değeri". Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü (19 Mart

2007).

- "Bîsütun'un *Husrev u Şîrîn* Mesnevisindeki İzdüşümleri". Uluslararası Türklük Bilgisi Sempozyumu. Erzurum: Atatürk Üniversitesi (25-27 Nisan 2007).

M. Öcal OĞUZ

Kitaplar:

- Taş Kesilme Efsaneleri*. Ed. Petek Ersoy ve Öcal Oğuz. Ankara: Gazi THBMER Yayınları, 2007.
- Geleneksel Mimari*. Ed. Fatih Mormenekşe, Ezgi Metin ve Öcal Oğuz. Ankara: Gazi THBMER Yayınları, 2007.
- Çocuk Oyunları*. Ed. Petek Ersoy ve Öcal Oğuz. Ankara: Gazi THBMER Yayınları, 2007.

Makaleler:

- "Folklor ve Kültürel Mekân". *Millî Folklor* (Kış 2007): 30-33.
- "Folklor: Ortak Bellek veya Paylaşılan Deneyim". *Millî Folklor* (Yaz 2007): 5-9.
- "UNESCO, Kültür ve Türkiye". *Millî Folklor* (Bahar 2007): 5-12.

Konferanslar, Bildiriler:

- "UNESCO'nun İnsanlığın Yaşayan Hazinesi Programı ve Âşıklar". Ankara: Somut Olmayan Kültürel Miras: Yaşayan Âşık Sanatı Sempozyumu (29-30 Kasım 2007).
- "Kültürel Çeşitlilik ve UNESCO'nun İki Sözleşmesi". Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

Sempozyum Organizatörlüğü:

- Somut Olmayan Kültürel Miras: Yaşayan Âşık Sanatı Sempozyumu. Ankara: Gazi Üniversitesi (29-30 Kasım 2007).

Hilmi YAVUZ

Makaleler:

- "Oksidentalizm Üzerine Notlar". *Marife Bilimsel Birikim* 3 (2007): 373-75.
- "İslam Terakkiye Mani midir?". *Türk Bilim Adamlarının Bakış Açısından İslam ve Modernite*. Haz. Gönül Pultar. İstanbul: Remzi Kitabevi, 2007. 169-84.
- "Kuram ve İdeoloji". *Zaman* (15-22 Nisan 2007).
- "İrkçilik, Ulusçuluk, Kafatasçılık". *Zaman* (14 Mart 2007).

Konferanslar, Bildiriler:

- "Bir Aydınlanma Edebiyatından Söz Edilebilir mi?". Aydınlanma (Enlightenment) Üzerine Sempozyum. Boğaziçi Üniversitesi ve Osmanlı Bankası Müzesi. İstanbul: (11-12 Mayıs 2007).
- "Edebiyat ve Entellektüel Tarih". T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür ve Turizm Uzmanları Eğitim Konferansları. Ankara: Milli Kütüphane (1 Mart 2007).
- "Modern Türk Şiiri". Ankara: TOBB Üniversitesi (8 Mart 2007).
- "Şair". Konya Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Konferansları. Konya: (13 Mart 2007).
- "Şiir ve Soykütüğü". Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti: Lefke Avrupa Üniversitesi: (25 Mayıs 2007).